

ARHITEKTŪRAS, DIZAINA UN VIDES APSKATS

Latvijas architektūra

Burtnīca #1(75)/08

Koks. «Zaļā māja».

«Trenči». «DEPO projekts». Ervīns Krauklis.
Amatciems. Čiris. «Ziedoņdārza mājas».

Pikniks Kopenhāgenā

Viktoria Barinova, arhitekte

foto: Mads Hilmer, V. Barinova, «BIG», Casper Dalhoff, Julien De Smedt, «PLOT»

Ja jūš nēkad neesat bijuši Kopenhāgenā, jums tas jāpaplāno ja bijāt tur pirms gadiem septiņiem, droši varat braukt vēlēti – Dānijas galvaspilsēta jums sagādās pārsteigumus un baudu. Arī mēs nolēmām, ka pilsētas jaunākā arhitektūra jāredz klītienā, jo publikācijas daļa arhitektūras žurnālos un aculiecinieku atsauksmes izraisīja patiesu interesi. Lielu atbalstu ceļojuma plānošanā gūvām no izdevuma «New Architecture in Copenhagen / COPENHAGEN X 2007» (izdevējs DMC), kā arī no tā autoru tīmekļa vietnes www.copenhagendn.dk.

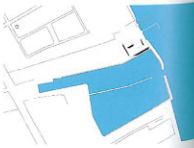
Savu kļeļojuma programā iekļāvām arhitektu biroja «PLOT» (šobrīd sadalījus divu tā dibinātāju *Julien de Smedt* «JDS» un *Bjarke Ingels* «B.I.G.» biroja) veikumu – *Amager plūdmales jaunatnes centru* (*Det Maritime Ungdomshus*). Tas ir pabeigts 2004. gadā, atrodas *Amager Strandvej 13 Sundby* jachtklubā teritorijā. Arhitektu birojs – «PLOT»+«B.I.G.»+«JDS» galvenie arhitekti – *Bjarke Ingels* un *Julien De Smedt*,

projekta vadītājs – *Finn Norbjørn*; projekta arhitekts – *Thomas Christoffersen*; piedalījās – *Annette Jensen, Bo Bonzon, Throning Ståhø, Henrik Isdal Nielsen, Jesper Wichmann, Jørn Jensen, Mads H. Lund, Marc Jay, Nina Ter-borch, Xavier Paris Puges*; inženieri – a/s «BIRCH» un KROGBOE; būvnieks – a/s «E. Pihl & Søn»; kopējā platība – 2000 m²; izmaksas – 1 450 000 eiro.

Lai jaunatnes centrā nokļūtu, no *Lagens-parken* metro stacijas jāiziet 15 jāiet līdz jūrai (metro līnija vēl nav pabeigta, dīzē objekts varēs pabeidzēt tuvāk) un no tādas pusēs jāatrod *Sundby* jachtklubā vīteri. Iekājā ceļojā galā redzams jāstu līcītis. Neviena cita tūrista, izņemot mūs, nebija, un mēs varējām brīvi izvēlēties, kur piesēsties saulītē. Konstatējām, ka būve iekārtota ļoti labi un ēdrekoka klājs ir perfekts. Atcerējāmies dažus stāstus no objekta tapšanas vēstures.

Ēkas autoriem, protams, bija jāievēro projektētāšanas normatīvi. Viens no tiem regulē dēļu klājs spraugu lielumā, taču, veidojot «spraugu» efektu, lielā daļā klāja dēļu

«Amager» plūdmales jaunatnes centrs.

ir savērti. Lai saglabātu dēļu virsmaļo līnāro vienmērīgo kārtojumu, dēļu spraugas ir nevienmērīgas, t. i., vienā galā platākas nekā otrā. Normatīvu veidojātājus gadījumā dēļu klājs redzams jāstu līcītis. Neviena cita tūrista, izņemot mūs, nebija, un mēs varējām brīvi izvēlēties, kur piesēsties saulītē. Konstatējām, ka būve iekārtota ļoti labi un ēdrekoka klājs ir perfekts. Atcerējāmies dažus stāstus no objekta tapšanas vēstures.

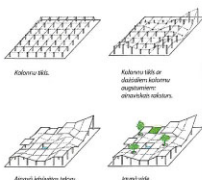
trīca, ka viņam tas ļoti patīk, bet tikai tad, ja sprauga nav lielāka par normatīvi noteiktajiem trīs centimetriem. Arhitekts pārlicības pilns par savu būvnieka prieklikumu pārstāvī priekšā noonerģija platāko spraugu, kas izrādījās piecus centimetrus plata... Ak, nerādā! *Bjarke Ingels* no «PLOT» kā atvainojoties pasmaidīja un paskatījās uz ierēdņi, kas noteica «...Hmum, labi, bet tad ne platāk par so.»

Ir arī normatīvs, kas ierobežo pandusu stiprumu, arī Latvijā. Ja paskatāmies rūpīgi,

šo būvi, stingri ievērojot normatīvu, nebūtu iespējams realizēt. Tomēr ainaviskais projekta raksturs ir noteicošais, tādēļ tika nolēmts to piedalītā Kopenhāgenas parku pūsgurainajiem zālieniem, kas izvēlēti vecpilsētas nocietinājumu vietās. Pati projekta ideja – izvietot divus atšķirīgu ēkas lietotāju – jauniešu centru un *Sundby* jachtklubu – telpas atsevišķi, taču vienotā vīļpāinā mākslīgi ainavā –, ir liels, lai gan līdzīga rakstura risinājumu pirms tam jau izmēģināja *Jokohamas*

Šo būvi, stingri ievērojot normatīvu, nebūtu iespējams realizēt. Tāpat zinātniskais projekts raksturo pilietis acīs ir noteikotais, kādēļ šīa nolēmts to piedāvāt Kopenhāgenas parku paaugstinājām zālēm.

Kābena šēma.

Kābena šēma ar stāstiem kolonnām apgaismotām ar dabiskām raksturo.

Arvārdi iekārtotās telpas.

Jauktā vīdē.

termināla autori – arhitektu birojs «Foreign Office». Zemes gabals ir piesārņots ar smagajiem metāliem, un tradicionālās ēkas būvniecībai zeme būtu jānomaina, t. i., dziļi par to jāsamaksa. Tādējādi atnātais risinājums ir pamatoti patiesi elegants. Vieglā, pārklājotā koka struktūra, kas neaprasa zemes nomainu (smagie metāli ir stabili un neizguro), ļauj ietaupīt budžeta daļu novirzīt papildu publiskās telpas – brīvi izmantojama dēļu klāja – radīšanai.

Ēka komplektā ar saulīti un vizuālo jūru veidoja fona ideāli malīti. Ieturēdams mēs izklidām pa objektu: apstāšanās dēļu klāja «kaps», tad teritorijas perimetru.

Pamanījām, ka daži cilvēki jauniešu centra telpās (multifunkcionālā zālīte ar virtuvu un skatu uz jūru) kārtoti iekārtos augļus, gatavojošos ballītes. Tāko nomazgāti apelsīni betona interjerā un smalkie jaunieši ļāva apskaut šī mikroojoņa ledzīvotājus, pēc kuru pietiekama naris radies. Ierastais materiāls kontrasts – arī betons, iekā koks – ir apgriezts otrādi. pasvītrojot objekta ārējas pārsvaru. Pusotra stunda paskreja nemanot, un mēs devāmies uz pieturu «kerti» autobusu, kas iet tikai reizi stundā.

Atkal esam centrā, pie Kopenhāgenas ostas kanāla (Københavnsskansen), kas ir Ezerunda (Øresund) jūras lūdens atzars.

Mēs ausis skan lieliskais Podwark (mp3 formāta failā), ko lejupielādēju no www.copenhagendef.dk. Tas ir angļiski un stāsta par Kopenhāgenas kanālmalas mūsdienu arhitektūru maršrutā no Jaunās operas centra ziemeļos līdz svāigāko jaunbūvju piemēriem uz dienvidiem no centra. Redzams milzīgs pilietis peļejo gadu darbs, kas ieguldīts kanāla krastmalas un ostas teritoriju pārveidošanā un atdzīvīšanā.

Tuvāk vecpilsētas dienvidu galam pie Langebro tilta aplūkām Kopenhāgenas publisko peldvietu (Havneparken). Arhitektu birojs «PLOT+BIG+JDS»; galvenie arhitekti – Bjørke Ingels un Julien De Smedt.

projekta vadītājs – Finn Norbjerg; projekta arhitekts – Jakob Møller; piedalījās – Christian Funderup, Henning Ståben, Ingrid Serritelle, Marc Joy, konsultanti – «CC DESIGN»; izmaksas – 580 000 eiro. Skulpturālās koka dēļu veidojums uz pontoniem šeit atrodas jau kopš 2003. gada jūnijā, un to pastiprta pilietis Kultūras un sporta ēku fonds. Pagājušā gadsimta 30. gados te ir bijusi spa tipa peldvieta, bet osts un ar to saistītas rūpniecības atstātas ietekmēja ūdens kvalitāti, un peldvieta 1954. gadā bija jālikvidē. Tagad, kad osta ir «aizgājusi» no pilietis centra, ūdens atkal ir pietiekami tīrs, lai tā jāpeldēts. Jaunā

peldvieta ir 2500 m² liela un sastāv no trīs baseiniem: 86 x 8 m peldēšanas baseina, kas savienots ar lēciena zonu, un diviem brīvdabā dzījamā baseiniem: 0,7 m dziļa bērnu un 1,2 m dziļa vecāku bērnu un senioru baseina. Peldvietā ir vieta maksimāli 600 cilvēkiem. Baseini geometrija notieca arī glābēju skatu lauks, tiem nodrošinātā maksimāla peldvietas pirkatāmība. Septembrī beigās dēmiel peldvieta jūa bija slēgta un glābēju postenis bija tukšs, taču blākus aktīvi norīvēja ūdens polo lādzis mačs smaltlēs.

Gar kanāli ir ierīkotas promenāde jeb parki (Havneparken) ar Kultūras namu (Kulturhuset). Peldvieta ir parka organiska

Jaunais
Ekskluzīvs
hidromasa
SPA

Piedāvājam izveidot relaksējošu kompleksu jūsu mājās: baseinus, saunas, tvaika peldvietas.

LATINWEST PELDBASEINI

Aprikojums • MONTĀŽA

Rīga: Rīga, Garbārdes iela 20-1
Tālrunis: 7313060, fakss: 7315275, māks. Nr. 11
Balne: Rīga, Brīvības gatve 526/528
Tālrunis: 7552782, e-pasts: info@latinwest.lv
<http://www.latinwest.lv>

Nepārtrauktība. Pielietoti ir Islandu Brygge izstrādātais parka turpinājums uz ūdens. Viena nepārtraukta plāna savieno krastmalu un ūdeni.

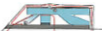
Drošība. Aizsūtīti vien no grūtību zonā neviena notieka bāzīšu geometriju, uzskaitot ekoloģiskos punktus iespēju. Lielāku zonu plātums pieaug līdz ar ūdens augstumu, samazinot 12 m no 5 m augstas pozīcijas.

Pelns. Maksimālā gār tūrisa bazīnā, lai arī vien iespējams pārveidotu bēdā ungrūtielādas sākta.

Spēle. Solīte bazīnā bērniem un zēniem ārē spēļu spēlēt ar atpūsties līdzīgi kā plūdānāli.

Pievienība. Par izstrādājam parādīsim var nokārt jebkurā peldētava vietā. Stratēģiski novietatus murgas peldētā nokārt par visiem bērniem un cilvēkiem ar kustību vai redzes traucējumiem.

sastāvdāļa vai tā turpinājums uz ūdens un nodrošina terasētu pāreju no krastmalas līdz ūdenim. Parka promenāde savieno pilnā centru ar jauno kvartālu *Havsstaden* un ir pilna gan ar vēsturisko šī rajona *Islands Brygge* rūpnīcu artefaktiem, kas pielāgoti jaunai funkcijai, gan jauniem labiekārtojama elementiem: skaitborda rampām, volejbola laukumiem, piknīka vietām, bērnu spēļu laukumiem. Brīvdienā lielam paviljonam līdzīgs kultūras nams bija pilns ar cilvēkiem, darbojās bārs-restorāns, notika mazu gleznu izstāde-tirdziņš, bet ārā uzstājās džeza grupa. Sabiedriskās (kopīgas ar vietējiem) uzturēšanās priekš ūdens malā pārņēma arī mūs, un mēs ilgi nosēdējām, jāpogot kājas un blenžot uz jauno biroju ēku apbūvēto pretējo krastu.

Kā raksta dāņu žurnāls «Arkitektur DK» (2003, Nr. 6), birojam «PLOT» te izdevusies reta kombinācija: inovatīva arhitektūra ar mazu budžetu un patiesu tautiskumu. Objekts perfekti atbilst arī mūsdienu konjunktūrai: 1) tas realizē «zaļu», ekoloģisku (šeit: «zilu») koncepciju; 2) atbilst postindustrialās ekonomikas pieprasījumiem pēc jaunām izklaides iespējām; 3) ar vienkāršiem līdzekļiem aizdāvina jūras kanāla promenādi, vienlaicīgi uzbudinot «klerkus» no pretējā krasta.

Milzīgā peldētavas popularitāte rosināja priekšlikumu par ziemas slēgtās peldētavas izbūvi uz ūdens ar siltā dziļūdens pumpēšanu, to pašlaik apspriež dāņu presē. Šī projekta liktenis vēl nav noteikts, bet tas ilustrē gan cilvēku kaislīgu aizraušanos ar peldēšanu, gan vēl neizmantotas mūsdienu tehniskās iespējas ūdens izklaides industrijā.

Manuprāt, dāņiem izdevies pēc ilgām gadiem atkal ieņemt Skandināvijas «spicākās» arhitektūras valsts pozīciju un šobrīd pārspēt sivos konkurentus – Somiju un Norvēģiju. Un tas nav tikai «PLOT» nopelns. Iepazīsimos ar mūsdienu Dānijas arhitektūru turpināsim nākamajos «Latvijas Arhitektūra» numuros. ▀